

RUSIJOS 1995 METŲ RINKIMAI

Antanas Dundzila

Saugumo ir bendradarbiavimo komisijos paskirtis

Prie Amerikos Kongreso veikia bendra Senato ir Atstovų rūmų komisija – "Commission on Security and Cooperation in Europe", kuri stebi Europos kraštų saugumą ir bendravimą (lietuviškai jos vardą trumpinsime EKSBK raidėmis).

Komisiją sudaro 8 JAV senatoriai bei 8 Atstovų rūmų nariai, 3 specialiai deleguoti JAV Valstybės, Gynybos ir Pramonės departamentų atstovai, o kanceliarijoje darbuojasi net 18 tarnautojų ir patarėjų. Paskutiniame Baltijos kraštų okupacijos dešimtmetyje EKSBK skyrė daug dėmesio žmogaus teisėms Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Anuometiniuose komisijos posėdžiuose bei leidiniuose mūsų interesai buvo gana gerai aiškinami, o okupanto adresu pasakoma daug karčios tiesos.

Komisija ir dabar retkarčiais žvilgteli į Lietuvą, Latviją bei Estiją, ypač kai tuose kraštuose išskyla okupanto paliktų "tautinių mažumų" reikalas, kai dėl to ima bumėti Rusija ar Lenkija, kai vyksta rinkimai. Be abejo, komisija domėsis būsimais Lietuvos Seimo rinkimais. Šį rudenį ji siųs į Lietuvą savo stebėtojus ir apie tai paskelbs specialų pranešimą. Šiuo metu komisija daugiausia yra užsiėmusi Čėčėnijos bei Bosnijos tragedija. Trumpai tariant, EKSBK yra mums svarbus JAV valdžios veiksnys. Kadangi tai Kongreso, o ne vykdomosios valdžios įrankis, tai EKSBK darbuose matome mažiau diplomatijos diktuojamo pataikavimo visokiems pasaulio despotams bei despotukams.

Šiomis dienomis gavau 1996 kovo mėnesį komisijos išleistą pranešimą apie Rusijoje įvykusius 1995 gruodžio rinkimus į Dūmą ("Report on the Russian Duma elections of December 1995." Prepared by the Staff of the Commission on Security and Cooperation in Europe. March, 1996). Kunkuliuojantis Rusijos politinis gyvenimas visam pasauliui yra svarbus, o amerikiečių padarytas įvertinimas ir mums reikšmingas.

Padėtis Rusijoje

Šis EKSBK leidinys įdomus dar ir tuo, kad jame išnagrinėta padėtis Rusijoje

yra daug kuo panaši į Lietuvos. Gaila, bet kai kuriose vietose, skaitant EKSBK pranešimą, tereikia pakeisti žodį "Rusiją" į "Lietuvą". Pavyzdžiui, rašoma apie daugybę partijų bei kandidatų, krašto skurdą, korupciją, mafiją ir pan. Čia gal nereikėtų stebėtis, nes pusę šimtmečio Lietuvą okupantas sąmoningai "mužikino" bei rusino. Fiziniai ir dvasiniai okupacijos randai Lietuvoje tebėra ryškūs, jie lengvai negyja, juos tebeskauda.

Rusijos federaciją šiuo metu sudaro 21 etninio pobūdžio respublika. Jos visos yra įvairiomis sutartimis susietos su Maskva. Iš jų tik Čėčėnija ginklu reikalauja visiškos nepriklausomybės. Toje milžiniškoje teritorijoje gyvena 143 milijonai žmonių. Savo užsienio politikoje Rusija "atšalo" nuo Vakarų pasaulio. Amerikiečių šis faktas nedžiugina. Rusijai taip pat "rūpi" tie 25 milijonai rusų, kurie pasiliko gyventi buvusiuose okupuotuose kraštuose, dabar jų pavadintuose "artimuose užsieniui". Rusai dažnai rėkia, kad tie milijonai jų pačių užgrobtas žemes anksčiau privežtų kolonistų, yra skriaudžiami.

Dūmos rinkimai

1995 gruodžio 17 d. Rusijos gyventojai rinko savąjį seimą, Dūmą vadinamą. Tai buvo antrieji rinkimai po Sovietų Sąjungos žlugimo ir pirmieji po 1993 spalio mėnesio, kai B. Jelcinas Maskvoje patrankomis šaudė į parlamento rūmus. Pagal 1993 m. konstituciją į Dūmą buvo renkama 450 atstovų 4 metų kadencijai. Rinkimuose dalyvavo 63% procentai balsuotojų. Amerikiečiai tai laiko stipria demokratijos manifestacija. Iš viso buvo išregistravusios net 43 partijos ir 5,675 kandidatai. Panašiai, kaip ir Lietuvoje, partijoms reikėjo bent 5% balsų, (Lietuvoje – 4%. Red. pastaba) kad galėtų įtraukti kandidatus iš savo partinio kandidatų sąrašo. Tai pavyko tik penkioms partijoms iš minėtų 43-jų: komunistams, liberalams demokratams, "savųjų namų" partijai ir "Jabloko".

Rinkimų laimėtojai laikomi komunistai, kuriems vadovauja G. Ziuganovas. Prieš rinkimus jis agitavo už Sovietų Sąjungos atstatymą "savanorišku būdu". (Čia

"Tavo apgynimo šaukiamės". Dievo Motinos paveikslas Aušros Vartuose.

prisiminkime, kad 1940 metų Lietuvos liaudies seimas irgi pats "prašėsi" priimamas į vergiją.) Šis komunistų atgimimas įvyko, praėjus vos trims su pusę metų po JAV Kongrese B. Jelcino pasakytos kalbos, kurioje jis tvirtino, kad komunizmas Rusijoje yra žlugęs.

Antruojų laimėtoju išėjo šių laikų rusų "nacionalistas", savo maniakiškomis kalbomis nustebinęs visą pasaulį, – V. Žirinovskis su savo liberalais. Tiesa, jo partija 1995 metais gavo perpus mažiau balsų negu 1993, tačiau stebėtojai galvoja, kad liberalai nė tų 11% nesurinks. Dabar jau manoma, kad V. Žirinovskis yra įleidęs šaknis į Rusijos politinio gyvenimo džiungles.

B. Jelcinas su savo pasekėjais laikomas pralaimėjusiu Dūmos rinkimus. Tačiau kad ir po pralaimėjimo, į Dūmos rinkimų rezultatus žiūrima tik kaip į B. Jelcino politinį barometrą, nes krašto valdyme prezidento vieta yra daug galingesnė negu Dūmos. Kadangi Dūma pagal konstituciją yra silpnas Rusijos valdžios organas, tai laukiama, kad B. Jelcinas ir toliau krašte dominuos savo leidžiamais dekretais bent iki prezidento rinkimų – 1996 birželio mėnesio. Spėjama, kad birželio mėnesį komunistas G. Ziuganovas turi neblogą galimybę laimėti. Jis pralenks B. Jelciną, V. Žirinovskį ir būrį kitų kandidatų. Vasario mėnesį "IZVESTIJA" skelbė, kad prezidentas kandidatuoja net 31 asmuo.

(Nukelta į 3 psl.)

SUNAIKINTI "DIRVĄ"?

Naktį iš gegužės 27-osios į 28-ąją apiplėšta "Dirvos" redakcija! Pagrobtai visi laikraščio leidimui reikalingi įrenginiai! Bet "Dirvos" leidimas nesustojo nė vienai savaitei. Pirmasis kompiuteris buvo nupirktas, praėjus vos parai po įsibrovimo. Savo kompiuterius padovanojo G. Juškėnas ir R. Čepulis. Pastarasis, beje, pats nukentėjo dėl šios vagystės: plėšikai pagrobė jo skaitytuvą (skenerį) ir kompiuterį, kurie buvo prieš savaitę paskolinti redakcijai. Kitą būtiniausią įrangą paaukojo cleveland'iečiai (amerikiečiai ir lietuviai), sužinoję apie šią nelaimę. Didžiausią auką "Dirvai" paskyrė kompanijos "MacExchange" atstovas. Pirmąją piniginę auką \$100 gegužės 29 d. rytą atnešė mūsų skaitytojas A. Gudėnas.

Šis numeris nėra toks, kokį buvome suplanavę ir kokio Jūs, mielieji skaitytojai, tikriausia laukėte. Tik gegužės 30 d. pavakaryje buvo išspausdintos pirmosios "Dirvos" skiltys. Daug ko dabar reikia mokytis iš naujo. Redakcijos nuostoliai dėl šio barbariško akto (pirmaisiais skaičiavimais) viršija \$6000.

Mums labai reikia Jūsų pagalbos. Gal net gėda apie tai rašyti, bet turime daugybę skolininkų, niekaip neprisirengiančių sumokėti mažo prenumeratos mokesčio. Jeigu visi, kurie yra skolingi "Dirvai", sumokėtų susidarytu didesnę sumą, negu nuostoliai dėl šio apiplėšimo!

Labai prašome ir Jūsų aukų. Didžioji dalis tos įrangos, kuri dabar paskubomis sunešta, yra nepritaikyta laikraščio leidimui. Mums labai reikia skaitytuvo (skenerio), bent kiek galingesnio kompiuterio ir spausdintuvo. Pirmųjų aukotojų ir kitų savo pagalbinių sąrašą jau turime ir netrukus paskelbsime.

Tačiau viena mintis vis neduoda ramybės. Kas atsitiko visuomenei, kad puolamos kuklių laikraščių redakcijos? Prieš kelias savaites "Dirvoje" rašėme apie žiauriai nusiaubtą Lietuvos mokytojų savaitraščio "Dialogas" redakciją. Netrukus plėšikų auka tapo mūsų neturtingas tautinis laikraštis.

Girdėta iš Vilniaus

• **BALTIJOS VALSTYBIŲ PREZIDENTAI SUSITIKO VILNIUJE.** Gegužės 28 d. Vilniuje prasidėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos Prezidentų Algirdo Brazausko, Gunčio Ulmanio ir Lennart Merio bei jų vadovaujamų delegacijų susitikimas. Jis truko dvi dienas.

Susitikime daugiausia dėmesio buvo skiriama regiono problemoms: transportui, prekybai žemės ūkio produkcija, tarpvalstybinėms sienoms. Taip pat aptarti Lietuvos, Latvijos ir Estijos santykiai su kaimyninėmis valstybėmis.

Prezidentai pasirašė susitikimo deklaraciją. Jie taip pat dalyvavo susitarimo keistis žiniomis tarp Estijos telegramų agentūros ETA ir Lietuvos telegramų agentūros ELTA pasirašymo ceremonijoje.

Gegužės 29 d. A. Brazauskas, G. Ulmanis ir L. Meris Vilniuje susitiko su Šiaurės ir Baltijos šalių gynybos ministrais. Baltijos valstybių prezidentai dalyvavo parodos "Rinkis prekę lietuvišką" atidaryme, lankėsi Trakuose.

• **DAUGĖJA SERGANČIŲ VĖŽIU.** "Įsigiję naują radioterapinės aparatūros kompleksą, ir Vilniuje galėsime suteikti vėžiu sergantiems ligoniams tokią pačią pagalbą, kokia teikiama Čikagoje arba Londone", teigia Lietuvos onkologijos centro skyriaus vedėjas Eduardas Aleknavičius. Aparatūra bus perkama iš konkursą laimėjusios "General elektrik" firmos už Prancūzijos banko "Credit Lyonnais" 2,44 mln. Vokietijos markių paskolą. Lietuvos vyriausybė nusprendė šiai paskolai suteikti valstybės garantiją.

Vėžiu sergančių ligonių, kaip teigia A. Aleknavičius, vis daugėja. 1990 metais Lietuvoje iš 100,000 gyventojų vidutiniškai jų buvo 259, o 1995 metais – jau 315. Pernai vėžys nustatytas 11,035 ligoniams. Onkologijos centre yra švitinama apie 70 proc. visų ligonių. 22,826 nuo vėžio gydyti žmonės gyvena jau ilgiau kaip penkerius metus.

Radioterapinė aparatūra, kurią žadama pirkti Paryžiuje, tai, anot A. Aleknavičiaus, – naujausias medicinos technikos žodis.

• **PAŠALINTI IŠ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS.** Už žurnalistinės etikos pažeidimus iš Lietuvos žurnalistų sąjungos pašalinti "Europos" laikraščio vyriausiasis redaktorius Jaroslavas Banevičius ir šio laikraščio redaktorius Povilas Gončaras. Toks sprendimas priimtas antradienį sostinėje įvykusiame Lietuvos žurnalistų sąjungos prezidiumo posėdyje. Minėti žurnalistai nubauti už "sąmoningą ir sistemingą Tarptautinio bei Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos taisyklių nesilaikymą, kolegų šmeižimą".

"Lietuvos žurnalistų sąjunga, taip pat Spaudos kontrolės valdyba ne kartą išpėjo minėtus asmenis dėl žurnalistinės etikos normų nepaisymo, grubių išpuolių, žeminančių žmonių garbę ir orumą", – sakė Eltai Lietuvos žurnalistų sąjungos prezidiumo pirmininkas Rimgaudas Eilunavičius.

Pasak R. Eilunavičiaus, Žurnalistų sąjunga jaučia pareigą pranešti skaitytojams, jog "Europos" laikraštis yra nedoros žurnalistikos pavyzdys.

• **R. SMETONA SIŪLO V. IVANOVĄ DEPORTUOTI IŠ LIETUVOS.** Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona siūlo nedelsiant deportuoti iš Lietuvos antivalstybinių veiksmų organizatorių ir dalyvų Valerijų Ivanovą, kaip ir kiekvieną neteisėtai atvykusį arba neteisėtai gyvenantį Lietuvoje. Ketvirtadienio spaudos konferencijoje jis sakė, kad tokia proga pasitaikė pasirodžius V. Ivanovo knygai, kurioje jis "patvirtina apie savo ištikimybę antilietuviškomis, antivalstybinėmis idėjomis ir veiksams".

• **IŠSILIEJĘS MAZUTAS JAU PASIEKĖ IR LIETUVĄ.** Baltijos jūroje prie Karaliaučiaus (Kaliningrado) miesto prieš keletą dienų išsiliejęs mazutas jau pasiekė ir Lietuvą. Pirmiausia jį pamatė Kuršių Nerijos kurortuose. Ketvirtadienį mazutas jau pastebėtas ir Klaipėdos antrosios perkėlos teritorijoje bei kitose vietovėse.

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

KAS TAPS RUSIJOS PREZIDENTU?

Rusijos komunistų partijoje – skilimas, rašo Maskvos "Izvestijos". Partijos vado pavaduotojas Valentin Kupcov viešai kritikavo partijos rinkimų kampaniją, nors jis pats jai vadovauja. Dabartinis prezidentas B. Jelcin šioje kovoje pirmą kartą pralenkė komunistų kandidatą Ziu-ganovą viešosios nuomonės tyrimuose. Sankt Peterburgo mero rinkimuose komunistų kandidatas tegavo 10 proc. balsų ir atsidūrė ketvirtoje vietoje.

Gegužės 14 d. Rusijoje prasidėjo rinkiminė kampanija per televiziją ir radiją. Visi 11 kandidatų gauna po 40 minučių nemokamo laiko, kad galėtų aiškinti savo programą. Prezidentas B. Jelcin, kaip valstybės galva, turi daugiau progų pasirodyti televizijoje. Jis skelbia dekretus ir juos aiškina. B. Jelcin planuoja aplankyti 16 Rusijos miestų. Stebėtojai nerimauja, kad įtempta rinkimų kampanija nepakenktų B. Jelcino sveikatai. Viešosios nuomonės tyrimų firma Vtsiom paskelbė, kad prezidento rinkimų pirmame rate Jelcinas gali laimėti 28 proc. rinkėjų balsų, o komunistų partijos kandidatas G. Ziuganov gali gauti apie 27 proc.

Maskvos viešosios nuomonės tyrinėtojai neklausia rusų, už ką jie balsuotų, jei rinkimai būtų šiandien, kaip įprasta klausiti Amerikoje. Klausima atsargiai: "Kas, tavo nuomone, gali laimėti prezidento rinkimus?" Gegužės antroje pusėje net 52 proc. maskviečių atsakė: "Jelcin", o 21 proc. – "Ziuganov". Tik 2 proc. spėliojo, kad prezidentu taps Žirinovskis. Prezidentas Jelcin begėdiškai vilioja kitus kandidatus, kad jie pasitrauktų iš varžybų ir ragintų savo rėmėjus balsuoti už jį. Taip jau pasielgė buvęs ekonominių reformų pradininkas Jegor Gaidar, buvęs posovietinės vyriausybės narys Boris Fiodorov ir buvęs vicepremjeras Anatolij Čiubais.

Niekas nemano, kad birželio 16 d. rinkimuose kuris nors kandidatas gautų 50 proc. balsų. Prezidentas bus išrinktas liepos 7 d. antrajame rate, kuriame dalyvaus tik du kandidatai, gavę daugiausia balsų. Firmos Vtsiom tyrimai parodė, kad B. Jelcin antrajame rate negalėtų komunistų kandidatą G. Ziuganov 45% prieš 37%.

Tyrimai atskleidė, ką rusai galvoja apie komunistų partijos planus. Štai jų atsakymai: nebūtų didelių pasikeitimų – 21%, būtų grįžtama į Brežnevo laikus – 17%, prasidėtų betvarkė – 16%, būtų grįžtama į Stalino laikus – 5%, nežino, kas būtų – 41%.

Oficialusis kompartijos rinkimų manifestas – gana atsargus ir nuosaikus. Komunistai žada imtis naujo ekonomikos kurso, padidinti atlyginimus ir pensijas, nustatyti įvairius priedus. Jie žada negailestingai išnaikinti banditus ir organizuotas nusi-kaltėlių gaujas, perimti į "liaudies rankas" pramonę, nutraukti "valstybės turto grobstymą, pasislėpusį už vadinamojo privatizavimo". Komunistų partijos rinkiminių pažadų sąrašas tarp "svarbių uždavinių", perėmus valdžią, įrašytas kreipimasis į "nelegaliai išardytos Sovietų Sąjungos vyriausybės ir liaudį, kviečiant atstatyti buvusią sąjungą". Žadama paruošti konstituciją, kuri garantuotų galią "darbininkų taryboms".

Į Rusijos kompartijos vadovybę, šalia prezidiumo pirmininko G. Ziuganovo, 51 m. ir jo pirmojo pavaduotojo Valentino Kupcovo, 58 m., buvusio Sovietų bolševikų partijos Centro Komiteto nario, įeina dar vienas vice-pirmininkas – ideologijos prižiūrėtojas Aleksandr Šabanov, 60 m. Prezidiumo nariais yra: Volgogrado apygardos vadovė Alevtina Aparina, 54 m., Jurij Belov, 57 m., aršus stalinistas, buvęs Leningrado apygardos ideologijos prižiūrėtojas, ir kiti. Svarbią vietą turi Blagoveščensko miesto statybos įmonės vadovas Genadij Gamza, 51 m. Darbininkų atstovas prezidiume – metalo įmonės darbuotojas Anatolij Jonov, 49 m. Kitas, "darbo sąlygų specialistas" Leonid Ivančenko, 53 m. iš milžiniškos Rostovo pramonės įmonės yra vadinamas "raudonuoju direktoriumi". Ideologijos vadeiva Šabanov – Maskvos universiteto profesorius. Toliau eina akademikas, chemijos specialistas – Valentin Koptiuk, 65 m., kuris yra Rusijos Mokslų akademijos vicepirmininkas. Mokslininku vadinamas ir Georgij Kostin, 61 m. iš Voronežo, vadovaujantis didelei karinio industrinio komplekso įmonei.

Svarbus komunistų

partijos prezidiumo narys yra Anatolij Lukjanov, 65 m. Sovietų laikais jis buvo partijos politinio biuro narys kandidatas ir Aukščiausios tarybos pirmininkas, dalyvavo 1991 m. bandyme pašalinti Gorbačiovą iš valdžios. Svarbias pareigas bolševikų sekretariate turėjo kitas dabartinės vadovybės Ivan Melnikov, 45 m. laikomas tarptautinių ryšių specialistu. Prezidiume yra ukrainietis partijos sekretorius iš Ufos regiono Valentin Nikitin, 47 m. Tarp kitų įrašytas ir dabartinio partijos vadovo G. Ziuganovo sargybinis ir palydovas Viktor Peškov, 50 m. Partijos vidaus reikalus tvarko 45 m. amžiaus Sergej Potapov. Kariuomenės reikalų specialistu laikomas Michail Surkov. Toliau eina religinių reikalų tvarkytojas Viktor Zorkalcev, 58 m., laikomas nuosaikiu komunistu, buvęs sovietinis žemės ūkio mašinų viceministras Viktor Vidmanov, 62 m. ir dar vienas akademiku vadinamas ekonomistas stalinistas Kazbek Tsiku, 60 m.

Rusijos ekonominių ir politinių reformų šalininkai bijo, kad valdžią paėmę komunistai, kurių partijos prezidiumas sudarytas iš Stalino garbintojų, neabejotinai bandytų pamėgdžioti savo įkvėpėją. Būtų pradėta stalininės sistemos priešininkų medžioklė, kaltinant reformatorius sabotazu, o biznierių – spekuliacija.

Vienas iš kiečiausių kompartijos atstovų Rusijos Dūmoje yra buvęs generolas (liūdnai pagarsėjęs 1991 metų sausio kruvinųjų įvykių metu) Valentin Varenikov. Jis ne kartą sakė, kad dabar skelbiama programa yra "minimalistų" kūrinys. Anot jo, dabar svarbiausia laimėti rinkimus, o vėliau bus galima vykdyti "maksimalistų planus, prie kurių kūrimo ir jis prisidėjęs. Manoma, kad toks kompartijos narių plepėjimas sumažino jų šansus laimėti Rusijos prezidento postą.

Tačiau aiškinantis apie nereikalingas politikų kalbas, aiškiai matyti, kad niekas neprilygs V. Žirinovskio plepalams. Manoma, kad jis net didžiujasi skelbiamomis nesąmonėmis ir jas kartoja, jei tik randa klausytojų. Jo partija nėra nei liberali, nei demokratinė. Vakarų komentatoriai jos veiklą vadiną kraštutinio nacionalizmo apraiška.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing
offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail
overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu | užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai •
Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti
redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams
prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

MES BUVOME TAUTININKAI

Tie, kam teko visa tai matyti, dalyvauti ir pergyventi, manau, iki paskutinio savo atodūσιο tų dienų nebepamirš. Kalbu apie 1987-1991 metus. Kai kurie rašėvos postringauja, kad žmonės tiesiog buvo apėmę "euforija". Toks žodis Lietuvoje buvo beveik negirdėtas. Atsiverčiu žodyną: euforija - graikiškos kilmės žodis, reiškiantis ne ką kitą, o tik "pakiliai džiaugsmingą nuotaiką".

Bet rašėvos – sovietinio tuščiažodžiavimo specialistai žodyną nevario. Jiems eforija - kažkas nenatūralaus! Na, toks elgesys, tarsi gero, kai užgėrus arba kitaip apsvaigus. Atseit, kažką darai, kaž-kur eini, bet pats nežinai, kur ir kodėl, jokios atsakomybės nejauti.

Panašiai kalbėjo asmuo, šiandien užimantis ypatingai aukštą pareigą Lietuvoje, išgirdęs apie tiesų ir nebepalenkiamą laisvės siekį, išreikštą Pirmajame Sąjūdžio suvažiavime. Girdi, ar pagalvojate, kas dabar gali atsitikti, kokių baisiausių represijų gali imtis "vyresnysis brolis"! "Kiek laiko prireiks, kol vėl atsigaus tauta po tokių smūgių, kol vėl užaugs nauji laisvės šaukliai?" – patetiškai klausė jis, demonstruodamas "šiaudinį" patriotizmą, o viduje baisiausiai drebėdamas dėl savo kailio. Juk ir tuo metu labai aukštame poste sėdėjo.

Tokio tipo veikėjai aiškino, kad reikia eiti tylutėliai, pamažiukais, "step by step", matydami tą savo "stepą" jau tokį mažulytį, kad net nebepaisku, į kurią pusę einama. Jie mokė, kad reikia su okupantu labai gražiai sugyventi, į pirtelę nusivežti, pašerti ir pagirdyti, kažko nežymaus paprašyti.

Bet toji "euforiška" Lietuva, pabudinta 1987 metų mitinge prie A.Mickevičiaus paminklo, nebeklausė "agitatorių ir propagandistų". Papasakosiu tik apie vieną vaizdą. Į Vingio parką susirinko tūkstančių tūkstančiai. Visi-

kai žemai virš jų galvų blerbė didžiulis kariškas malūnsparnis. Suko ir suko ratus. Niekas nežinojo, ar nepasipils iš jo kulkosvaidžių salvės. Pro atidarytus malūnsparnio langus galėjai aiškiai matyti "kerziniais" vadinamus kariškius. Apsukę keliolika kartų virš milžiniškos minios, jie ėmė barstyti lapelius. Ant rausvo popieriaus buvo išspausdintas rusiškas tekstas. Nejaugi jie nesuvokė, kad grubus jėgos demonstravimas ir pašvinkusi sovietinė demagogija galėjo turėti tik priešingą poveikį?

1990-aisiais okupantai ėmė smaugti blokados replėmis, daužyti ir šaudyti. Kas suskaičiavo, kiek lietuvių vaikų, atsistojusių dar nė vienos pasaulio galybės nepripažintos valstybės sienų sargyboje, buvo sužaloti ir visam amžiui prarado sveikatą? 1991-aisiais imperininkai pasiryžo masinėms žudynėms, bet užspringo pirmųjų aukų krauju. Tauta buvo nepalaužiama arba, kaip dabar sako, "euforiška". Tai nebuvo joks apsvaigimas, o tiesiog natūralus išsilaisvinusių žmonių elgesys. Jie žinojo, kad siekia atkurti savo valstybę – pagrindinę tautos gyvavimo sąlygą. Jie buvo TAUTININKAI! Ir Nijolė Sadūnaitė bei Antanas Terleckas, kunigas R.Grigas, Vytautas Landsbergis bei Romualdas Ozolas ir kiti buvo tautininkai. Juos taip ir vadino: "Nacionalistai-separatistai". Ir pasaulio tautoms mes buvome suprantami tik tokie, kurie kovoja už žūtbutinį savo tautos išlikimą. Galų gale ir tų tautų, valstybių bei tarpvalstybinių junginių valdovai mus suprato.

Kodėl šiandien mes patys vienas kito nebesuprantame? Kodėl skirtingais vardais save vadiname ir bendro tikslo nebematome? Vieni už kitus didesniais dedamės nepastebėdami, kad vis labiau smulkėjame. Lietuvių tautos priešai iš netikėto džiaugsmo vėl niežtinčius delnus trina.

Gegužės 28 d. numeryje buvo rašyta apie tai, kaip dabartiniai Lietuvos vadovai iššvaisto užsienio paskolas, kaip naujieji turtuoliai už savo indėlių palūkanas jokių mokesčių nemoka. Kas būtų, jei mes pabandytume apie savo gaunamus procentus valdžiai nepranešti? Kur būtų Amerikos valdžia ir jos biudžetas? Kas atsitiktų, jei Amerikos valdžia tvarkytusi panašiai, kaip Lietuvoje?

Šį kartą bandysiu išvardinti kai kuriuos dabartinės valdžios "nuopelnus", kurie tikrai nebus pamiršti ir įeis į istoriją. Pirmaisiais savo valdymo metais jie pastoviai kalbėjo, kokį sugriautą ūkį iš G.Vagnoriaus paveldėjo. Nors tiesiogiai iš jo valdžios neperėmė, bet atpirkimo ožiu jį buvo pasirinkę. Gal todėl, kad jis šiek tiek ilgiau buvo premjeru.

Sutinku, kad ekonomika buvo sugriauta. Tad reikėjo bandyti ją atstatyti, o ne toliau griauti. Tačiau dabartinė administracija, atėjusi prie valdžios vairo (o gal būtų, jų supratimu, prie valdžios lovio), jokių užsienio paskolų nerado! Išeidama ji paliks apie pusantro milijardo dolerių skolą. Jau vien iš to galime matyti, kad valdžioje yra Maskvos mokytiniai, nes jie tebeturi imperinę galvosena. Su lietuviška galvosena apie

tokias skolas net nepamanytų.

Kitas "nuopelnas" – žvejybos laivyno iššvaistymas. Lietuva, Sovietų sąjungai sugriuvus, paveldėjo didžiulį žvejybos laivyną. Jį sudarė ne tik Baltijos jūros, bet ir didieji tolimojo plaukiojimo laivai, plaukiojančios bazės ir laivai – šaldytuvai, kurie sugautas žuvis apdorodavo, sūdydavo bei šaldydavo.

Prieškarinėje Lietuvoje beveik pusė sugautų žuvų kiekio teko Kuršių marioms. Sovietinėje enciklopedijoje nurodoma, kad "1988 metais 95% žuvų buvo pagauta Atlanto ir Ramiajame vandenyne, 4% Baltijos jūroje ir tik 1% – Kuršių mariose". Tas laivynas buvo Klaipėdoje. Tai – Lietuvos nuosavybė. Kur dabar yra jos laivynas ir ką jis veikia? Apie tai sužinome tik tuomet, kai įvyksta koks nors tarptautinis nesusipratimas. Islandija, Norvegija, Olandija ir Danija iš jūrų milijonus krauna. Yra sakoma, kad Amsterdamas "ant silkių ašakų" pastatytas.

Kiekvieną mėnesį, kar-tais net po keletą kartų tenka skaityti apie Ignalinos atominę jėgainę. Atrodo, kad tik pakalbama, bet iki šiol nieko nedaroma. Esu už atominę energiją, kaip švariausią ir pigiausią. Valstybei, kuri neturi kitų energijos šaltinių,

tokia elektrinė yra beveik neįsivengiamai būtina. Tik, žinoma, ne sovietinio tipo. 1998-aisiais sueis 40 metų, kai Amerika atomo skilimo energiją panaudojo elektrai gaminti. Sovietų sąjunga tai pradėjo daryti trimis metais anksčiau, tačiau besikubėdama apie saugumą užmiršo pagalvoti.

Čikaga gauna srovę net iš aštuonių atominių jėgainių. Dėl to nė vienas žmogus nėra miręs arba žuvęs. Iškasant tuos šimtus milijonų tonų anglies, kurią pakeitė atomas, gal būtų žuvę keliasdešimt angliakasių, keli šimtai kasyklų darbininkų būtų turėję "juodus plaučius" ("black lungs"). Be to, rūgštieji lietūs būtų gana daug gamtos sunaikinę.

Atominė energija yra ir ateities energija. Bet Lietuvos biurokratai sėdi ir nieko neveikia. Praėjusiais metais buvo rašoma, kad Ignalinos elektrinės pirmasis blokas bus uždarytas 2004, o antrasis - 2008 metais. Dabar jau kalbama, kad ši jėgainė turės veikti dar 20 metų. Tokiu atveju pavojus žymiai padidėja. Pagal Amerikoje priimtas taisykles, atominių jėgainių amžius yra 30 metų. Pirmasis Amerikos reaktorius, kurio parengime man pačiam teko dalyvauti, buvo sustabdytas po 15 metų.

RUSIJOS 1995 METŲ RINKIMAI

(atkelta iš 1 psl.)

1995 metų rinkimų į Rusijos Dūmą rezultatai

DŪMOJE LAIMĖTOS VIETOS				
	PROCENTAI NUO BENDRO DŪMOS NARIŲ SKAIČIAUS	PAGAL PARTIJOS SĄRAŠĄ	ASMENIŠKAIS MANDATAIS	IŠ VISO
Komunistai	22.3	99	58	157
Liberalai-demokratai	11.2	50	1	51
"Savųjų namų" partija	10.1	45	10	55
"Jabloko"	6.9	31	14	45
8 partijos, gavusios po 2-20 vietų			54	54
11 partijų, gavusių po 1 vietą			11	11
Partijoms nepriklausantys nariai			77	77
Iš viso		225	225	450

Rinkimų pamokos

EKSBK pranešime nurodoma, kad Rusijos kaimynai šių rinkimų rezultatais negali džiaugtis. Komunistų partija jau paneigė 1991 metų Belovežo susitarimus, kuriais buvo išformuota Sovietų Sąjunga. Komunistai Dūmoje spaus, kad šie susitarimai būtų panaikinti.

Čečėnija – tai visų Rusijos politikų gerklėsle įstrigęs kaulas. Niekas nenori būti apkaltintas, kad "prarado Če-

čėniją". Tačiau nuo 1994 metų vedamas brutalus karas, nepriklausomybės siekimą padarė vieninteliu Čečėnijai priimtiniu sprendimu. Gaila, kad balandžio mėnesį Maskvoje viešėjęs Amerikos Clintonas karą Čečėnijoje prilygino JAV Pilietiniam karui ir t.t. Tai labai nevykęs amerikiečio samprotavimas. Panašiai praeityje JAV-as lygino su "nedaloma" Sovietų Sąjunga ir M. Gorbačiovas. Moldavija taip pat tebe-

laukia išsiderėto rusų kariuomenės išvedimo. Dabartinės Dūmos skatinami, Kremliaus valdovai šį reikalą, be abejo, vilkins.

Žmogaus teisių srityje tikimasi išbandytos komunistų laikysenos: kol komunistai yra opozicijoje, jie uoliai saugo ir gina žodžio bei susirinkimų laisvę.

Pasaulyje nuskambėjusi reformų programa dabartinės Rusijos politikos džiunglėse aiškiai vysta.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

KAIP MES DARĖME REITINGĄ

Mikas Nelickas

Puikiai žinojau seną, kaip ir pats pasaulis tiesą, kad laikraščius skaityti – niekų darbas. Tik, kad vis mano pati Marcelė parbėgusi iš kaimynės Barbės tarška ir tarška:

– Barbė sakė, kad laikraščiuose rašo, kaip Šleževičius su Konopliovu dešimt milijardų dolerių nušvilpti norėjo. Tai dabar Prezidentas ruošiasi juos ar tai į Londoną, ar tai į Lukiškes pasiųsti. Tik vis apsispręsti negali, kur šiemis tautos vyrams būtų geriau, tai ir svyruoja kaip nendrelė vėlyje.

O aną kartą parbėgo uždususi ir visai protą sumaišė:

– Ar girdėjai? Barbė sakė, kad dē-dē-pē subyrėjo, kaip ta Jadzė per užgavėnes, blynų persivalgiusi! Sako, kad Karosas žvejų partiją įsteigė, Kirkilas – ar tai alpinistų, ar tai edelveisų augintojų būrelį, o trečiasis, ar tai Sala, ar tai Makinas – socialistinio lenktyniavimo brigadą subūrė!

– Che, užteks tų gandų, – tariau pats sau. Susikrapščiau pensijos likučius ir bėgte nubėgau į kioską laikraščių pirkti.

– Užteks tų moteriškų paskalų! – tariau ten dirbusiai moterėlei – duok man pačius geriausius, pačius teisingiausius, pačius naujausius laikraščius, kuriuose apie politiką rašo.

Kioskininkė tik žiopt iš nuostabos ir užsičiaupti negali. Dideliai retas dyvas, kad pensininkas laikraščius pirkty, o čia dar už 10 Lt.!

Dvi dienas gražaus darbo turėjau, kol perskaičiau viską, kaip žmonės sako, skersai ir išilgai. Kad dē-dē-pukams "šakės", tai ir anksčiau žinojau, tas jau ir arkliai aišku, bet pasiutusiai įdomu, kad gi bus toliau?

Labiausiai suintrigavo apklausos arba moksliskai kalbant, partijų ir politikų reitingai. Tai vos ne Mikaldos pranašystės, tik šiuolaikiškos. Prie kiekvienos nurodyta, kad atliko nepriklausomi sociologai. O nuo ko nepriklausomi anie dėjos, tik vėliau supratau. Pasirodo nuo tiesos, kairės, dešinės ir centro. Tai štai kas yra laikraštinė nepriklausomybė!

Pagal "Respubliką" prezidentu taps E. Bičkauskas, o Seimo rinkimus laimės krikdėmai, pagal "Lietuvos aidą" – tik Landsbergis ir

konservatoriai, pagal respublikonų "Varpus" – Petraitis su arklininkais. Ir šiaip, ir taip varčiau, o tautininkams ir Smetonai nė vieno balso niekas neskriirai.

– Motin, – sakau, – čia kažkas ne taip. Aiškiai tie nepriklausomi sociologai meluoja. Senoliai vis kalbėdavo, kad prie Smetonos buvo taip, o ne kitaip, prie Smetonos buvo valstybėje tvarka. O paskaičius laikraščius, pasiklausius dabartinių mokslininkų išvadų atrodo, kad ne tik Smetonos, bet ir Nepriklausomos Lietuvos visai nebuvo.

– Bet gi, tėvai, jei laikraščiai rašo, tai teisybė, negi jie meluos? – vis spyrėsi pati. – Gal tik kartą apsiriko, kai sakė, kad Kauno elektrinė nuo potvynio sugrius. Tada tai ir profesoriai apsišovė.

Nieko neatsakiau. Seniai žinojau, kad su moterimis ginčytis – tuščias darbas. Visą naktį galvojau, galvojau, varinėčiau mintis, kaip aveles per pievą ir sugalvojau:

– Motin, vis man iš galvos tie reitingai neišeina. Gal ir mudu savo Pempėnų miestelyje pabandytume žmonių paklausinėti, už kurią partiją jie balsuos. Jeigu konservatorių jaunikliai šį darbą gali kvalifikuotai atlikti, tai kodėl mudu, seni tautininkai, nevaliosime? Tu, lyg ir netyčiomis, tai vienos, tai kitos kaimynės galėtum pasiteirauti, ką jos apie vieną ar kitą valdžios vyrą mąsto, aš su stipriosios lyties atstovais šnektelčiau, – gundžiau savo Marčę, jos barščius girdamas.

– Galiu pabandyti, bet ar tu manai, kad jos teisybę pasakys? – vis dar spyrėsi manoji. – Ar seniai čia visos tik tauškė, tik tauškė – mes už amerikoną, už Lozoraitį, o balsavo už "savą", kaip vėliau sakė. Dabar pačios nagus graužiasi, kai pensijos, lyg kelnės, guma parištos, net 20 litų smuktelėjo, – ėmė niauktis mano Marcelė. – Nesakys jos ir dabar teisybės.

Nežinau, kam ir dėkoti, bet staiga tik žybt ir apsireiškė mano galvon geniali mintis. Ateities veiksmai ir planai tapo aiškūs, aiškutėliai.

– Žinai ką, pupuliuk, – sušnabždėjau, – tu ir neklaušinėk. Tu tik klausykis,

ką žmonės šneka, stebėk ką jie daro, ką perka, ką dirba ir vis pasižymėk. Va, sakykim, tu važiuoji autobuse ir girdi, kad jaunimas gražiai lietuviškai keikiasi, – žinok, jie už tautininkus, o jeigu tik "matj ir matj" – tai dē-dē-pē arba socialistų kadrai. Arba parduotuvėje, jeigu perka grietinę (anksčiau smetona vadino), tai rašyk prie tautininkų, jeigu majonezo ar ko nors konservuoto, marinuoto, parūgusio įsigeis – tai jau nepataisomas konservatorius. Gyvenime reikia tik atidžiai viską stebėti: teisybė gyvuoja ne žodžiuose, o veiksmuose, – pagautas įkvėpimo agitavau ir mokiau būsimąją sociologę. Pats, spėjęs įtikėti sėkme, jau apie premiją iš Valinsko firmos svajojau.

Pirmos dienos sociologinių tyrimų rezultatai nutekė maloniai. Net devyni ištirti brūkšneliai teko tautininkams. Mat prie miestelio parduotuvės durų du vietiniai mėlynanosiukai taip gražiai rupūžiavosi ir velniavosi, kiaurose kišenėse centų alučio buteliukui ieškodami, kad du brūkšneliai prie tautininkų įsitaisė be ginčų. Dar penkis balus tautininkams pelnė miestelio vyrai, užantin besikišdami kas vynelio, kas kvietinukės ar lietuviško alučio po buteliuką. Prisdėjo ir dvi moterėlės, jos po indelį grietinės barščiams prasižilinti nusipirko.

Vienas brūkšniukas ir respublikonams teko, mat pasimaišė kaimynų Jeronimas su savo šyvuke.

Tik įtartinais mažai brūkšnelių buvo pabraukta prie konservatorių ir krikdėmų. Pastarųjų populiacijos kiekybė turėtų išaiškėti sekmadienį. Paskaičiuosime su Marcele, kiek kartų sugirgždės šventoriaus varteliai ir bus aišku. Neramu dėl konservatorių. Jų kontingentas ryškėja įtartinais lėtai. Miestelio laidokėliai, "lenkdami" arielkėlės buteliuką, geriausiu atveju tik duonelės žiauberėle pamosuoja, o apie visokius kilką, strimėlių konservus ar marinuosius agurkėlius tik pasvajoti begali.

Kitą dieną pačiai patariau nueiti į parduotuvę ir pasiteirauti, gal netolimoje ateityje ir Pempėnų miestelyje atsiras naujų, importinių, "europietiškių" konservų?

(Bus daugiau)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVŲ KOMISIJOS SESIJA

Juozas Ardys

(sutrumpintai pagal pranešimą, skaitytą Cleveland'e)

Ši sesija vyko Vilniuje kovo 18-23 dienomis. Visi posėdžiai buvo protokoluojami ir atviri spaudos atstovams.

JAV LB tiesioginių ryšių su Lietuva idėja kilo dar 1991 metais. Po metų LB Taryba, posėdžiavusi Clevelande, patvirtino tokio ryšio būtinybę. Bendros komisijos paskirtis – puoselėti Lietuvoje ir Amerikoje gyvenančių lietuvių suartėjimą ir bendradarbiavimą, rūpintis abipuse pagalba ir parama, keistis mokslo, kultūros ir kita informacija, teikti LR Seimui ir kitoms valstybės institucijoms pasiūlymus, kurie padėtų stiprinti valstybingumą, demokratinių tracių vystymąsi. Tokia formulė buvo LR Seimo patvirtinta ir dabar yra nurodyta šios komisijos reglamente. Visi 14 komisijos narių reglamentą vienbalsiai patvirtino.

Esu įsitikinęs, kad gerai žinoma, kaip sunkiai šie LB pasiūlymai skynėsi kelią. Kliūčių ir nepritrimo buvo šios komisijos įkūrimui buvo daug, o racionalių argumentų nepateikta. Net ir nuvykus į Vilnių, Seimo narys dr. K. Bobelis tvirtino esąs kategoriškai prieš tokios komisijos egzistavimą ir žadėjo jau kitą savaitę šią komisiją pakeisti kita, jo nuomone tinkamesne komisija, t.y. bendrą JAV LB ir Seimo komisiją panaikinti.

LB atstovai į Vilnių atvyko dar prieš sesijos pradžią ir tas porą dienų po 4 valandas svarstėme darbotvarkę, dalijomės mintimis apie temas, kurias šioje sesijoje reikėtų aptarti. Buvo suorganizuota susipažinimo vakarėlis Seimo vasarnamyje prie Trakų. Kiekvienas apie save pasipasakojome, apie daug ką pasikalbėjome. Lengvai radome bendrą kalbą ir pasijutome savi tarp savų.

Kovo 18 d., pirmadienį, nuo 9 val. ryto prasidėjo pirmoji komisijos sesija. Komisijos narius priėmė Seimo pirmininkas Č.Juršėnas. Juršėnas, sveikindamas komisijos narius, kalbėjo labai "rezervuoti", žadėjo, kad stropiai seks sesijos eigą ir tikisi pozityvių rezultatų, be kurių tolesnė komisijos veikla negali būti užtikrinta. Jis kreipėsi prašydamas, kad komisija greitai reaguotų į Rusijos Dūmos nutarimus atstatyti senąją Sovietų imperiją. Juršėnas išpėjo, kad bet koks

komisijos veiklos politizavimas "atneš nulinį rezultatą".

Šia proga p. R.Narušienė ir p. Skučas įteikė Č.Juršėnui dovaną – "JAV LB 30 metų istoriją", p.E.Raišuočiui – foto albumą apie istorinius 1990-1991 metų įvykius. Tokia sesijos pradžia, nežiūrint minėtų išpėjimų, paliko išpūdį, kad galų gale ir oficialiai su mūsų išeivija yra skaitomasi. Juk tai buvo ne pusiau privatus pokalbis su antros ar trečios eilės valdininku, jaučiančiu tam reikalui simpatiją ar tik vaidinančiu. Buvo užmegztas įstatymiškai įformintas ryšys, kuris leido pajusti, jog galime ne tik JAV LB vardu ko nors paklausti ar paprašyti, bet ir turime teisę gauti atsakymą ir net pasitikrinti, ar tas atsakymas yra tikslus. Galų gale atveriamė "duris į dialogą".

Tenka persvarstyti, ar ir toliau tęsime vien tik nesibaižiančią kritiką savam kraštui, ar ateisime su savo, gal ir kukliausiu įnašu, su pozityvia pagalba ir pozityviais pasiūlymais, su meile mūsų kilmės kraštui.

Sesijos posėdžių kambarėje susirinko visi komisijos nariai. R.Narušienė priminė LB-nės tradiciją pradėti suvažiavimus arba konferencijas su malda. Sukalbėjome invokaciją. Iš daugelio veidų matėsi, kad tai buvo naujiena. Posėdžiams vadovavo du pirmininkai: Seimo narys, LDDP atstovas Everistas Raišutis ir JAV LB atstovas pulkininkas Donatas Skučas. O aplink stalą sėdėjo visi kiti 4 LB ir 8 įvairių Seimo frakcijų atstovai: Romualdas Ozolas (Lietuvos Centro sąjunga pirmininkas), prof. Mečislovas Treinys (Lietuvių Tautininkų sąjungos frakcijos seniūno pavaduotojas), Saulius Pečeliūnas (Lietuvos Demokratų partijos pirmininkas), Ignacas Uždavinys (vienas iš Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos vadovų), prof. Aloyzas Sakalas (Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas), Balys Gajauskas (Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių sąjungos pirmininkas), Nijolė Ambrazaitytė (Tėvynės Sąjungos – Lietuvos konservatorių atstovė ir Albinas Vaižmužis (Valstiečių partijos atstovas Seime).

(Bus daugiau)

NEŽINANTI, KAS YRA NUOVARGIS

Juozas Žygas

Gal ir nieko naujo nepasakysiu teigdamas, kad be darbščiąjų moterų, kurios lietuviškosios veiklos ratą suka, ji būtų žymiai skurdesnė. Tarp tokių moterų ypač pažymėtina Birutė Jasaitienė.

Ne tik Čikagoje, bet ir Vilniuje gerai žinoma "Seklyčia". Gal prieš kokius 4-5 metus, kai prasidėjo naujoji emigracijos banga, Vilniuje, Gariūnų turguje buvo pardavinėjami vadinamieji "iškvietimai". Pirkėjams aiškino, kad tereikia tik į Čikagą nuvykti ir "Seklyčią" susirasti, o jau ten ir butą, ir darbą aprūpins. "Seklyčios" adresą ir telefoną prekeiviai duodavo. Tokį atvykėlį, kuris jais patikėdavo, Birutė Jasaitienė aprūpinti darbu, žinoma, negalėdavo, bet savitėmis nemokamai maitindavo. O juk tokių buvo ne vienas!

Dažniausiai žmonės tik "Seklyčią" težino. Bet juk tai tėra tik ledkalnio viršūnė, viena iš gausių JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinės tarybos padalinių, kuriems vadovauja Birutė Jasaitienė. Netikėtai mirus vyrui – žymiam LB veikėjui Jonui Jasaičiui, jai teko įsijungti į bendruomenės veiklą. Gana greitai buvo pastebėtas jos veiklumas ir sumanumas. Birutė buvo pakviesta dirbti PLB valdybos Švietimo ir visuomeninio auklėjimo vicepirmininke. Ji atkreipė dėmesį į Pietų Amerikos lietuviškąjį jaunimą. Argentinoje, Brazilijoje ir Urugvajuje buvo gana daug jaunimo, kuris nuo lietuviškojo kamieno nebuvo nutolęs. Bet reikėjo atgaivinti jų lituanistinį švietimą.

Dar prieš karą Lietuva savo lėšomis pastatė mokyklas ir atsiuntė mokytojus. Bet prasidėjo karas. Paramai iš

Lietuvos nutrūkus, šių mokyklų veikla palaipsniui silpnėjo ir nyko. B.Jasaitienės rūpesčiu Lietuvių fondas pradėjo kasmet skirti pinigų, kad iš Pietų Amerikos bent 10 jaunuolių galėtų lankyti Vasario 16-osios gimnaziją.

Pradėjusi tą darbą ir su gimnazijos reikalais giliau susipažinusi, Birutė suorganizavo komitetą Vasario 16-osios gimnazijai remti. Buvau ir aš įtrauktas į to komiteto veiklą. Nuo to laiko ir tęsiasi mūsų pažintis.

Kad būtų galima padėti nemokantiems arba silpniau mokantiems lietuvių kalbą, 1988 metais B.Jasaitienė pasirūpino išleisti vadovėlį, kurį parašė Marija Danguolė Tamulionytė. Jį išvertė ir ispaniškai kalbantiems pritaikė Juratė Statkutė De Rosales.

Kai B.Jasaitienė perėmė vadovavimą Socialinei tarybai, "Seklyčia" buvo paskendusi skolose. Buvo prieita iki to, kad krautuvės jau nebepriimdavo "Seklyčios" išrašytų čekių. Jai vadovaujant skolos buvo išmokėtos ir visa veikla atnaujinta.

Socialinė taryba anksčiau rūpinosi tik vyresniąja karta: tarpininkavo, išrūpindama valdžios teikiamas lengvatas, organizavo maisto pristatymą į namus seneliams ir ligoniams, leido "Pensininką". Tačiau prasidėjus Lietuvos Atgimimui, atsirado naujų rūpesčių. Iš Lietuvos pradėjo plaukti laišukai, kuriuose prašoma pagalbos. Buvo prašoma aukoti atstatant paminklus ir bažnyčias, padėti į katastrofišką padėtį patekusiems Lietuvos vaikams. Taip kilo sumanymas sukurti organizaciją "Lietuvos vaikų viltis". Iš kunigo A.Saulaičio sužinojome, kad vaikus, atvežtus iš Lenkijos, nemokamai gydo Shriners masonų li-

goninė. Joje teikiama pagalba vaikams su stuburo, rankų ir kojų kaulų iškrypimais. Pažintis su šia ligoninė peraugo į glaudų bendradarbiavimą, davusį labai gražių vaisių. "Lietuvos vaikų viltis", visuomenei padedant, jau atvežė 82 vaikus, kuriems pagelbėti Lietuva niekuo negalėjo. Ir šiuo metu ligoninėje gydoma 14 vaikų. Kiti jau grįžo į namus, visai arba bent dalinai išgydyti. Vieno vaiko gydymas kainuotų ne mažiau kaip 100,000 dolerių. Jei prireikia papildomų operacijų, ši suma gali viršyti \$200,000. Dabar tokią pagalbą Lietuvos vaikai gauna nemokamai. Mums kainuoja tik vaikų ir jų palydovų (dažniausia – motinų) atvežimas bei išlaikymas.

Gal būt dar didesnė pagalba yra sudarymas sąlygų, kad vaikai būtų gydomi Lietuvoje. Vilniuje, Santariškių universitetinėje klinikoje įrengta operacinė, kurioje sumontuota iš Amerikos gauta aparatūra, kainavusi virš pusantro milijono dolerių. Birutė Jasaitienė keletą kartų savo lėšomis vyko į Vilnių ir nagrinėjo iškilusius sunkumus.

Po plačiu Socialinės tarybos skėčiu, glaudžiasi įvairūs komitetai ir sekcijos. Birutė Jasaitienė sugeba pritraukti žmones ir vadovauti "nebosaudama". Reikėtų paminėti Lietuvos našlaičių globos komitetą, kuris jau įgijo didelį populiarumą. Komitetas globoja daugiau kaip 500 našlaičių. Tačiau vaikų, kuriems reikia paramos, yra žymiai daugiau.

Ne be B.Jasaitienės tal- kos susiorganizavo ir "Partizanų globos komitetas". Jo veiklą ypač reikėtų remti. Globojamieji yra senyvo amžiaus žmonės, praėję kankinimus ir tremtį. Suprantama, kad daugelio jų sveikata

slubuoja. Dabartinei Lietuvos valdžiai, kuri buvusiems stri- bams padidintas pensijas moka, partizanai tėra tik "krislas akyje".

Reikėtų pažymėti, kad Birutė Jasaitienė dar tebėra dirbanti. Ji – ligoninės biologinės laboratorijos vedėja. Todėl visi aprašyti ir gausybė neaprašytų darbų yra tik jos "laisvalaikiai".

Kadangi visos B.Jasaitienės veiklos nesugebėčiau aprėpti, tai paminėsiu tik įvairius jos veiklos atžymėjimus. Birutė yra apdovanota LTSS Šaulių Žvaigždės ordinu. 1993 m. kovo 31 d. Čikagos mieste ji, kaip itin

pasižymėjusi moteris, buvo išrinkta "Unsung Heroine". 1993 m. rugsėjo 18 d. Amerikos Lietuvių Romos katalikų sąjunga išrinko ją "Outstanding Lithuanian Woman of the year". 1995 metų gruodžio 30 d. Čikagos Lietuvių moterų klubas išrinko ją "Outstanding Lithuanian Woman". 1996 m. kovo 15 d. "Giedros" korporacija paskyrė jai premiją, kaip moteriai, "pasižymėjusiai krikščioniškųjų idealų tarnyboje". Ši premija jai bus įteikta birželio 9 d. Lietuvių centre, Lemonte. Kaip gera, kai nusipeniusius pagerbiame dar jiems gyviems esant.

METAI IR SNAIGĖS

Balys Auginas

(ištrauka)

Kaip greitai

Žemės metai bėga:

Žiedai, sausra

Ir klevo gelstančio

Lietus --

Užkloja šalčio stiklas

Upės vagą,

Ir amžių knygos

Atverčia naujus lapus --

Mes geriame

Už naują laimę,

Pripildę taurę

Sklidiną vilties --

Ir tikim

Į svajonę

Į palaimą,

Į gėrio spindulį,

Į saulę ateities ---

TAUTININKŲ POPIETĖ

Stasys Vaškys

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos St. Petersburgo skyrius balandžio 30 d. suruošė gražią popietę, kurioje dalyvavo apie 70 asmenų – sąjungos narių ir svečių. Iš klausėme paskaitą, paminėjome a.a. Balį Gaidžiūną ir aptarėme skyriaus veiklą.

Pradėdamas skyriaus popietę, pirmininkas J.Šulaitis pasveikino susirinkusius ir pakvietė dr. D.Degesį perskaityti paskaitą "Ar vitaminai ir mineralai apsaugo sveikatą?". Po įdomios paskaitos prelegentas atsakė į klausimus.

Buvusio "Dirvos" redaktoriaus B.Gaidžiūno minėjimui gražiai vadovavo D.Mackialienė savo dailiuoju žodžiu ir paties poeto kūrybos posmais.

Apžvelgdamas skyriaus veiklą per šešis mėnesius, J.Šulaitis pirmiausia paminėjo apie aukas, kurios buvo skirtos "Dirvai" jos 80-ųjų metinių proga, Lietuvos našlaičiams ir tautininkų veiklai remti. "Dirvos" 33-ojo novelės konkurso žiuri komisija, kurią sudarė R.Degesenė, D.Mackialienė ir S.Vaškys, sėkmingai atliko savo darbą. Įdomią paskaitą apie Lietuvos našlaičius vaikus skaitė inžinierius J. Jurekūnas.

Skyriaus pirmininkas pasveikino naujus narius: Rozaliją ir Alfonsą Plepius bei Vincą Saką. Į Čikagoje įvyksiantį ALT sąjungos seimą buvo išrinkta Leokadija Žvynienė. Dar reikia išrinkti tris skyriaus atstovus.

Nuotraukoje iš kairės: Dr. Danielius Degesys, Juozas Šulaitis ir Dalia Mackialienė

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄJUNGA 1949-1996 METAIS

Antanas Mažeika

1949 metais Amerikos Lietuvių taryboje veikusias trys lietuvių tautininkų organizacijos – Lietuvai Vaduoti sąjunga, Amerikos Lietuvių misija ir Amerikos Lietuvių Tautininkų centras – po ilgų svarstymų ir paruošiamųjų darbų sutarė jungtis į vieną sąjungą. 1949 m. gegužės 21-22 dienomis buvo sušauktas bendras tautinės krypties seimas. Šalia jau minėtų organizacijų dalyvavo ir nemažas būrelis tautininkų, persikėlusius iš Europos. Iš viso atvyko 168 įsiregistravę asmenys ir apie 40 svečių.

Seimo darbo programą sudarė trys dalys. Pirmąją dalį savo įžanginėje deklaracijoje Bronys Raila pavadino didžiai patriotine. Antanas A. Olis pagrindinėje kalboje nagrinėjo, kaip tautines idėjas galima įgyvendinti būsimosios sąjungos praktinėje veikloje. Antroje dalyje visos trys tautininkų organizacijos savo nepaprastuosiuose posėdžiuose nutarė perkelti savo veiklą į bendrą sąjungą, jai perduodant visus fondus ir archyvus, o narius įtraukiant į kuriamos sąjungos eiles. Trečiojoje dalyje Vincas Rastenis pristatė Statuto projektą, kurį po diskusijų Seimas vienbalsiai priėmė. Diskutuota dėl sąjungos pavadinimo: Amerikos lietuvių tautinė vienybė, srovė ir sąjunga. Seimas pasisakė už Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pavadinimą.

Naujamajai sąjungai vadovauti buvo išrinkta taryba, susidedanti iš 21 asmens. Remiantis statutu, ji iš savo tarpo išsirinko prezidiumą (valdybą): Antanas A. Olis – pirmininkas, J. Tysliava ir V. Rastenis – vicepirmininkai, P. Linkus – sekretorius, J. Ginkus – išdininkas, M. J. Colnej-Aukštikalnis ir A. S. Trečiokas – išdo globėjai. Sąjungos reikalų vedėju arba vykdomuoju direktoriumi valdyba pakvietė dr. B. T. Dirmeikį.

Pirmąjį seimą reikia laikyti pasisekusiu. Visame laisvajame pasaulyje pasklidę bendraminčiai pritarė Seimo priimtiems nutarimams. Tai patvirtino ir daugybė sveikinimo telegramų bei gražūs aprašymai "Dirvoje".

Gera nuotaika lydėjo ir steigiant skyrius. Jau per pirmąjį pusmetį įsteigta 14 skyrių su 800 narių. Štai kai kurių skyrių steigimo datos ir jų vadovų pavardės:

Chicagos – 1949 m. birželio 4 d., pirmininkas – P. Linkis;

Waterburio – birželio 17 d., pirmininkė – J. Stulginskaitė;

Detroito – liepos 23 d., J. Kripas;

Brooklyno – liepos 29 d., P. Narvydas. Šis skyrius, vadinamas dar ir New Yorko skyriumi, dar sąjungos steigiamajame seime gavo 1-ojo vardą;

Newarko – rugpjūčio 26 d., V. Dilis;

Philadelphijos – rugsėjo 10 d., Z. Jankauskas;

Worcesterio – rugsėjo 10 d., V. Skrinska;

Bostono – spalio 1 d., J. Kasmauskas;

Richmond Hill – spalio 2 d., V. Abraitis,

Baltimores – spalio 6 d., V. Velžis;

Lawrence – spalio 9 d., A. F. Sweetra;

Clevelando – spalio 10 d., St. Nasvytis;

Los Angeles – spalio 18 d., P. Žilinskas;

Kiek vėliau, jau po antrojo sąjungos seimo, 1952 m. spalio 19 d. buvo įsteigtas Elizabetho skyrius (pirmininkas B. Vyliaudas). Šeši skyriai buvo įsteigti itin veiklaus, skrajojančiu vadinamo pirmininko Eugenijaus Bartkaus pastangomis.

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga kas dveji metai šaukia savo narių suvažiavimus. Suvažiavimas yra vyriausias sąjungos reikalų sprendėjas. Per keturiasdešimt vienerius metus ALTS pagrindinis tikslas buvo kova dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo. Šią sunkią ir garbingą pareigą ištikimai vykdė visos sąjungos valdybos.

Pagaliau Lietuva vėl yra laisva. Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos tikslas ir viltys išsipildė. Atėjo laikas peržiūrėti savo ateities veiklos gaires ir pasiruošti naujiems Lietuvos atkūrimo uždaviniams vykdyti. Pirmasis sąjungos uždavinys – padėti atsikūrusiai Lietuvos tautininkų sąjungai. LTS pirmininkų Rimanto Matulio, vėliau – Rimanto Smetonos lankymasis Amerikoje bei mūsų ALTS pirmininkų dr. P. Švarco, dr. L. Kriaučeliūno ir valdybos narių J. Jurkūno, E. Bartkaus, M. Valiukėno, dr. B. Nemicko, R. Sakienės, L. Mažeikienės, A. Mažeikos lankymasis Lietuvoje davė galimybę artimiau susipažinti ir suprasti jų problemas.

ŠVARIATEITIES ENERGETIKA

Žmonija nuo pat savo atsiradimo naudoja per fotosintezę sukaupia saulės energiją – naftą, dujas, akmens anglį. Tačiau šie rezervai senka, o aplinka dėl jų naudojimo degraduoja. Lietuva gali ir turi įsijungti į pasaulio pastangas kurti ekologišką XXI šimtmečio saulės energetiką (saulės šiluminę, saulės elektrinę, hidroenergetiką, vėjo energetiką, biomasės energetiką). Tam Lietuva turi pakankamą mokslinį, technologinį potencialą. Mes skatinsime ekologiškos energetikos kūrimą.

2.2. ŪKIS

2.2.1. BENDROSIOS PROBLEMOS

ŪKIO PRIORITETAS – GAMINTI

Tik gaminanti, materialias ir intelektualias vertybes kurianti tauta gali būti nepriklausoma ir pasiturinti. Valstybės galia ir kiekvieno piliečio gerovė priklauso nuo to, ar klestės Lietuvos ūkis. Tai gali būti pasiekta tik sutelktu, našiu, sąžiningu visų visuomenės narių darbu.

ŪKIO PAGRINDAS

Tautininkai laikosi nuostatos, kad ūkio pagrindas – privačia nuosavybe ir piliečių iniciatyva paremta gamyba, verslas. Aktyvi valstybės parama turi būti teikiama stambiajai pramoninei gamybai, dirbančiai eksportui, ir smulkiam bei vidutiniam verslui. Lietuva turi gyventi ne iš užsienio paskolų, o iš savo pačios gamybinės veiklos pajamų.

LIETUVOJE NETURI LIKTI VARGŠŲ

Lietuvių tautininkų sąjunga pasisako už socialinę rinkos ekonomiką. Mes teiksime prioritetą ūkio šakoms, kurios leis silpnesniems visuomenės sluoksniams aktyviau ir lengviau įsijungti į ūkinę veiklą arba sudarys sąlygas gauti pajamas, kurios patenkins piliečio ir jo šeimos poreikius. Skatinsime ir visokeriopai remsime kiekvieno piliečio iniciatyvą turėti verslą, aprūpinantį pajamomis jį ir jo šeimą.

PRIVATIZACIJA

Privatizacija – ne tikslas, bet tik priemonė. Valstybės turtą ir toliau pri-

vatizuosime, tačiau atsižvelgdami į privatizavimo ekonominį ir socialinį efektyvumą. Valstybė negali likti nuošalyje, jeigu privatizuoti objektai naikinami arba labai neracionaliai eksploatuojami. Valstybės nuosavybėje turi likti gamtos ištekliai, svarbiausios ryšių, transporto, energetikos sistemos bei kiti nacionaliniam saugumui svarbūs objektai.

GINTI LIETUVOS VERSLĄ

Lietuvos verslininkai patys galėtų plėtoti Lietuvos ūkį. Todėl tiek Lietuvos, tiek užsienio ūkio subjektų verslo sąlygos turi būti vienodos. Mes taikysime vienodas mokesčių lengvatas ir užsienio, ir Lietuvos kapitalui.

ŽENKLIAI SUMAŽINTI VALSTYBĖS VALDYMO IŠLAIDAS

Valstybės išlaidos gali ir turi būti sumažintos. Mes imsime griežtos valstybinės taupymo politikos. Vykdydami nuoseklią valstybės išlaidų mažinimo politiką, reorganizuosime valstybės valdymo institucijas, apibrėždami ir mažindami jų skaičių, funkcijas bei lėšas joms išlaikyti.

PANAIKINTI SĄLYGAS KORUPCIJAI

Valstybė neturi skirstyti užsienio paskolų, duoti valstybės garantijas kreditams ar kitaip teikti finansinę paramą tiems ūkio subjektams, kuriuose ji neturi kontrolinio akcijų paketo. Valstybė gali teikti pirmumą atskiroms ūkio šakoms, o ne konkrečioms įmonėms, mažindama ar panaikindama mokesčius ir kitus mokesčius. Už įmonių, kuriuose valstybė turi kontrolinį akcijų paketą, veiklą, taip pat ir finansinę, turi atsakyti ministerijos ir jų pareigūnai. Valstybė turėtų atsisakyti akcijų, kurios nesudaro kontrolinio akcijų paketo įmonėse ir jas parduoti. Mes neleisime kurti įvairių padalinių, dirbančių ministerijoms, o finansuojamų iš biudžeto atskirai, programų ar kitu pavidalu. Neleisime kurti uždarytų akcinių bendrovių, vykdančių valdžios institucijų bei savi-valdybių padalinių funkcijas, reikalaujančias iš gyventojų mokėti papildomas įmokas. Mes uždrausime bet kokias apmokamas paslaugas valdžios institucijose už

funkcijų, priklausančių toms institucijoms vykdymą. Lietuvos institucijų dalyvavimas darbuose, kurie vykdomi per užsienio finansuojamas programas, turi būti konkursinis. Konkursai ir pasiūlymų ekspertizės turi būti viešos.

2.2.2. PINIGAI

STABILUS, BET TIKRAS LITO KURSAS

Atkursime visas Lietuvos centriniui bankui priderančias funkcijas. Pinigų kiekis turi priklausyti tik nuo Lietuvos bendrojo nacionalinio produkto – nuo pagamintų prekių ir paslaugų vertės. Keisime Lito patikimumo įstatymą, atsisakydami valiutų valdybos modelio. Kai valiutų ir finansų rinka taps palyginti stabili, bus įgyvendinama laipsniška ir nuosekli lito kurso keitimo politika. Aukštesnis užsienio valiutų kursas lito atžvilgiu skatins lietuviškų prekių eksportą, ir tuo pačiu pagyvins gamybą Lietuvoje.

MAŽESNĖS PALŪKANOS

Mes manome, kad didelės ir nekontroliuojamos palūkanos skatina infliaciją, neleidžia gauti paskolų gamybai plėtoti ir beatodairiškai kelia prekių kainas. Todėl mes nedelsiant imsime tvarkyti ūkio kreditavimo sistemą. Greta komercinių bankų turi veikti ir valstybės kontroliuojami bankai. Jie turi teikti pramonės įmonėms ilgalaikius kreditus su palūkanomis, artimomis užsienio bankų palūkanoms. Kartu bus sudaromos sąlygos užsienio bankams veikti Lietuvoje. Tai skatins Lietuvos komercinius bankus dirbti naudingai Lietuvos ūkiui kryptimi. Lietuvių tautininkų sąjunga sudarys sąlygas steigti rizikos kapitalo kompanijoms, kurios galės telkti pakankamai pinigų turinčių asmenų lėšas ūkinei veiklai finansuoti. Tokių kompanijų akcininkams ir indėlininkams valstybės garantijos nebus teikiamos, tačiau nebus ribojamos ir jų teikiamų kreditų palūkanos.

2.2.3. MOKESČIAI

TURTO MOKESTIS

Juridinių asmenų pajamų mokestį palaipsniui keisime turto mokesčiu, kurio dydis ir išieškojimo tvarka skatins efektyviai panaudoti (Bus daugiau)

Pristatom Jums.....

LITHUANIAN VODKA/ LIETUVIŠKĄ DEGTINĘ

LIETUVOS IMONĖS STUMBRO PRODUKCIJA

Parduodama šiose valstijose: Maryland, Ohio, Indiana ir Illinois

Čikagiečiai prašykite parduotuvėse tik:

LITHUANIAN VODKA

Skirstytojas Illinois valstijoje:
STAWSKI Distributing Co.

Susidomėję platinimu kitose valstijose kreipkitės į IMPORTS BY KELLEY 216/486-8692

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

1940 metų pabaigoje Vilniaus srityje valdžios įstaigas vizitavo tuometinis Vidaus Reikalų Ministerijos viceministras, vėliau pagarsėjęs kaip žiaurus Sovietų Sąjungos slaptųjų agentūrų pulkininkas Aleksandras Guzevičius. Jam vizituojant Darbo biržas, Vytautui Abraičiui teko nedėkingos pareigos – būti jo palydovu Darbo biržose. Tų vizitų metu Guzevičius su Vytautu Abraičiu elgėsi, sąmoningai ar nežinodamas, kaip su naujo režimo skirtu pavaldiniu, kiekvienoje biržoje siūlydamas pristatyti jam atleidimui Darbo biržų vedėjus, kurie, "nors jis ir žinąs, kad jie geri žmonės, bet nepajėgs mūsų suprasti". Atrodo, kad tie žodžiai netiesiogiai buvo taikomi ir Vytautui Abraičiui. Praėjus dienai po vizito, Vytautas Abraitis gavo telefonu pranešimą, kad jis iš tarnybos atleidžiamas, kaip "netinkamas". Pagal komunistų žodyną tai reiškia "atleidžiamas, kaip nepatikimas". Taigi Vytautas Abraitis pačiame savo gyvenimo pavasaryje suspėjo pažinti okupantų tikslus.

1940 m. rugpjūčio 8 d. Vytautas Abraitis, kaip JAV pilietis, pasiekė Amerikos kariuomenės transporto laivą American Legion, Petsamo uoste. Po 20 dienų kelionės, 1940 m. rugpjūčio 28 d. atplaukė į Ameriką, Brooklyn N.Y. Uoste Vytautą Abraitį krantinėje pasitiko Anicetas Simutis, tuo metu buvęs Lietuvos Generalinio konsulato tarnautojas, vėliau tapęs Generaliniu Konsulu, o vėl atkūrus nepriklausomą Lietuvą, pirmuoju ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų. A. Simutis apie Vytautą Abraitį žinojo tik iš kolegos A. Damašiaus laiško. Rytą dieną jis turėjo kalbėti Waterbury Conn. Kartu paėmė ir Vytautą Abraitį, kurį ten pakvietė papasakoti apie nuotakas Lietuvoje po birželio 15-tosios ir pirmuosius pergyvenimus, sovietams Lietuvą okupavus. Vytauto Abraičio pirmąjį pranešimą žmonės sutiko su dideliu dėmesiu, tačiau reakcija buvusi įvairi. Komunistiniai laikraščiai – "Vilnis" ir "Laisvė" bei "pažangiečiai" šmeižė prezidentą Antaną Smetoną, teigė, kad Lietuva "džiaugiasi", nusikračiusi jo režimo. Tačiau didžioji dauguma Amerikos lietuvių domėjosi Vytauto Abraičio kalbomis, suprato, kad Sovietų Sąjunga Lietuvą okupavo.

Vytautas Abraitis tampa aktyviu veikėju Amerikos lietuvių tarpe, įvairių organizacijų kviečiamu pasakoti apie skaudžius įvykius Lietuvoje. Jis keliauja iš telkinio į telkinį, skelbdamas apie bolševikų klastą, įsijungia į

AŠTUONI VYTAUTO ABRAIČIO GYVENIMO DEŠIMTMEČIAI

Jurgis Janušaitis

organizuojamą pastovią Lietuvos vadavimo akciją. 1941 metais New York'e Lietuvių Tarybos valdyboje Vytautas Abraitis tampa jauniausiuoju nariu, o vėliau jos pirmininku. Daug metų buvo New York'o Vasario 16-tosios dienos minėjimų rengėjas.

Vytautas Abraitis nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo Tautininkų sąjungos nariu. Tačiau būdamas neolituanu-tautininku, Amerikoje ieškojo panašių pažiūrų žmonių ir bandė derintis prie jų veiklos. Brooklyne jau seniai veikė Tautininkų klubas, į kurį įstojo ir Vytautas Abraitis. Klube, turinčiame tautininkų vardą, veikė ir asmenys, kaltinę tautininkus bei prezidentą Antaną Smetoną, už Lietuvos nepriklausomybės praradimą. Tam nepitarė kita dalis klubo narių, jų tarpe ir Vytautas Abraitis, vėliau klubo veikloje laikęsi objektyvesnių pažiūrų.

Nežiūrint kai kurių tautinių organizacijų narių nesutarimo, 1941-42 metais buvo įsteigta Lietuvių amerikiečių tautinė sąjunga. Čia darbovosi ir Vytautas Abraitis. Ši sąjunga, vadovaujama dr. Venciaus, suruošė gražų priėmimą A. Smetonai New York'e. Tačiau dėl nesutarimų tautininkų sąjungos veikla nusilpo. Reikėjo turėti savą tautininkų organizaciją, nesusietą nei su praeities kivrčiais, nei su bet kuria kita politine ar ideologine grupe. Ir tada dėmesys nukrypo į Vytautą Abraitį, neseniai atvykusį iš Lietuvos. 1943 m. gegužės mėn. 30 d. Brooklyne sušauktoje konferencijoje buvo įsteigtas Rytų tautininkų centras, vėliau praplėstas į Amerikos lietuvių tautininkų centrą. Šis centras buvo vienas iš trijų pagrindinių organizacijų: Amerikos lietuvių

misijos, Lietuvai vaduoti sąjungos ir Tautininkų centro, kurių iniciatyva ir bendru sutarimu buvo 1949 m. įkurta Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Vytautas Abraitis buvo vienu iš tų trijų pagrindinių tautininkų susijungiančių organizacijų pirmininku.

Sutelkusi ALT sąjunga nuo pat pradžios igijo didelį populiarumą. Jau pirmais metais įsisteigė 12 skyrių visoje Amerikoje. 1950-1959 metais įkurti dar 9 skyriai. Pradėjus tautininkams išeiti į pensiją, buvo įkurti dar du skyriai: Floridoje – St. Petersburg ir Daytona Beach.

Nuo pat ALTS įsteigimo Vytautas Abraitis buvo aktyvus jos veikėjas. Dalyvavo beveik visuose sąjungos seimuose, pirmininkavo daugelyje iš jų.

Vytautas Abraitis įsteigė 2 ALTS skyrius ir kiekviename pirmininkavo daugiau kaip 10 metų. Daugiau kaip dešimt metų pirmininkavo ir Elizabeth N.J. skyriui. Taigi ALTS skyrių pirmininku Vytautas Abraitis išdirbo virš trisdešimties metų. 1961 metais Chicagoje, Tautinės sąjungos seime jis buvo išrinktas dviejų metų terminui va-

dovauti Sąjungai. Antram dviejų metų terminui buvo išrinktas ALTS seime St. Louis, Missouri.

Vadovaudamas Sąjungai, jis stengėsi suaktyvinti skyrių veiklą. Daug dėmesio skyrė, kad būtų parašyta ir išleista Aleksandro Merklio monografija "Antanas Smetona". Monografijos išleidimo idėjai pradžią davė a.a. J. Paplėnas ir buvęs ALT S-gos pirmininkas inž. E.A. Bartkus. Tai buvo didelis užmojis. Buvo sutelkta (ano meto doleriais) monografijos išleidimui net 13.000 dolerių suma. Pagrįstai gali didžiulis Vytautas Abraitis, kad jo pirmininkavimo ALT sąjungai metais ši knyga buvo išleista. Ne mažesnis rūpestis buvo išlaikyti "Dirvos" leidimą. Sąjungos valdyba teikė stiprią paramą "Vilties" draugijai, skolų mokėjimui išrūpindama 10.000 dolerių paskolą iš Nepriklausomybės fondo, kurio pirmuoju pirmininku anksčiau yra buvęs Vytautas Abraitis.

Be tiesioginių pareigų ALT sąjungoje, Vytautas Abraitis aktyviai dalyvavo ir kitų organizacijų veikloje. Jis buvo Balfo direktoriumi nuo 1958 iki 1968 metų, nuo 1956 iki 1960 metų Balfo vicepirmininku, o nuo 1960 iki 1962 metų – Balfo izdininku.

1949 m. tautininkams sugrįžus į Amerikos Lietuvių Tarybą, kiekvienais metais ALTS valdyba Vytautą Abraitį skirdavo į ALT'o Tarybą. Nuo 1966 iki 1990 metų jis buvo vienas iš keturių ALT'o izdo globėjų.

Vytautas Abraitis dalyvavo ir Amerikos politikoje. Buvo Respublikonų partijos tautinių mažumų grupės veikėjas. Drauge su E.A. Bartkum lietuvių sekcijos vardu buvo liudininkais San Francisco ir Miami respublikonų partijos programų sudaryme, ginant Lietuvos atstatymą, reikalaujant Lietuvai nepriklausomybės. Jis daug savo jėgų skyrė Lietuvos nepri-

klausomybės atkūrimui.

Pagaliau po 37 metų darbo vienoje darbovietėje jis 1977 metais pasitraukė į pensiją ir su gyvenimo palydove Stella persikėlė į ramią, gražią vietovę – Palm Coast, Floridoje.

Bet ir čia nenurimo Vytautas Abraitis. Tuojau įsijungė į visuomeninę veiklą, buvo vienas iš Daytona Beach lietuvių klubo steigėjų, dirbo valdybose. Čia apsigyvenus būreliui tautinės minties žmonių, Vytautas Abraitis ėmėsi iniciatyvos ir įsteigė Daytona Beach Tautinės sąjungos skyrių. Vytautas Abraitis skyriui vadovavo apie tryliką metų. Skyrius išvystė gražią veiklą, ruošė Tautos švenčių minėjimus, kvietė žymiuosius mūsų veikėjus paskaitoms minėjimuose, 1988 m. suruošė vieną iš sėkmingiausių ALT S-gos seimų, surengė ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui atsisveikinimo pagerbimą viename iš gražiausių Daytona Beach viešbučių.

Vytautas Abraitis valdo ir plunksną. Jis rašė "Dirvoje", 1987 - 1990 metais redagavo "Naująją viltį". Jam talkino redakcinė kolegija – A. Budreckis, A. Butkus, St. Santvaras. Vytautas Abraitis rašė aktualiomis temomis ir kituose laikraščiuose, išskyrus komunistinę spaudą.

ALT S-gos seime Vytautas Abraitis buvo pakeltas į Sąjungos Garbės narius už įnašą, ugdant ALT sąjungą.

Nepamiršo Vytauto Abraitio "pagarbinti" Lietuvos komunistai. "Lietuvos rytas" 1995 m. gegužės 10 d. atspausdino iš komunistų archyvų paimtą dokumentą, kuriame rašoma: "Jau 1943 m. kovo 5 d. iš New York'o P. Rotomskis (NKVD atsiųstas agentas prie Sovietų S-gos konsulato) išsiuntė JAV "reakcinių" lietuviškų organizacijų vadovų sąrašą į Maskvą, o vėliau ir į Vilnių. Saraše su pateiktais apibūdinimais yra įrašas: "Vytautas Abraitis – advokatas, jaunas, aktyvus..." Taigi Vytautą Abraitį jau tada laikė nemažu komunizmo ir LTSR priešu.

Lietuvos Prezidentas A.Smetona su žmona tarp komiteto jam priimti Amerikoje narių

LAIŠKAS IŠ VILKAVIŠKIO

Vladas Vijeikis

neskrenda. Tik pasižiūrėjimui. Todėl skrenda komerciniais.

"Turėjau norą užsiimti smulkiuoju verslu, bet vykdomoji valdžia pasistengė išleisti tokius įstatymus, kad visas tavo triūsas nueina valdininkų šėrimui. Be kyšių negali žingsnio žengti. Tai jau galima vadinti valstybiniu reketu. Mafijos reketas – gailiausias: jie palaukia, kol uždirbsi, o valdžia mokesčių ir kyšių reikalauja iš anksto."

O Brazauskas dalina medalius ir ordinus į kairę ir į dešinę. Net buvusių sribų šis medalių lietus neaplenkia. Tad ir auga mafija, kaip grybai po lietaus.

"Žmonės buvo gerojai apiplėšti per bankus. Pirmiausia atėmė rublius, paskui dolerius, dabar ir patys bankai dingio."

Kartas nuo karto gauname laiškus iš Lietuvos. Jie gana įvairūs. Štai laiškas iš Vilkaviškio. Paskaitykime jį kartu:

"Norėčiau parašyti ką nors naujo, bet laikas bėga, o pasikeitimų nėra. Jau šeši metai vyksta totalinis pramonės ir žemės ūkio griovimas. Sunkiausia – rasti darbą."

O prezidentas nesėdi be darbo. Jis važinėja su savo svita po pasaulį.

"Labai stipriai veikia įvairūs sukčiai. Vieną pasodino į kalėjimą, bet ilgai neišbuvo. Mat kuo daugiau vagi, tuo trumpiau sėdi kalėjime. Ar pavogei milijoną ar vištą, bausmė – ta pati. Tik reikia turėti su kuo papirkti teisėją."

O Brazauskas skraidė. Pirkė sau lėktuvą, bet jis

prisibijo jo pasirodymo Lietuvos politinėje scenoje."

Jau yra įrodytas faktas, kad Lietuvoje išeivių nemėgsta, bet jų dolerius labai myli.

"Be abejo, reikia daug kantrybės ir laiko, kad visas pasikeistų į gerą pusę. Bet dabar matome atvirą plėšikavimą. Nieko nedaroma, kad jis būtų sustabdytas. Pasaulis buvo mums palankus, suteikė paskolas, bet tie pinigai kažkur dingio. Mums dabar liko tik palūkanas mokėti."

Pinigėliai dingio biurokratų kišenėse. Jų niekad negalima pripildyti. O kadangi aukštosiose vietose sėdi tie patys sovietiniai "aparatai", tai nieko gero ir negalima iš jų tikėtis.

"Tamsiosios jėgos taip sužulėjo, kad per "nepriklausomą" televiziją ėmė šlykščiai tyčiotis iš Dariaus ir Girėno žygdarbio, iš Maironio, Bernardo Brazdžionio, net iš Jono Biliūno "Brisiaus galo". Iš visko, kas mums, lietuviams – šventa."

Gal būtų galima dovanoti už vagystes. Vagis sunku pataisyti. Bet koneveikti Brisių – labai negražu. Juk šis J.Biliūno apsakymas buvo įtrauktas net į Amerikos skaitinių knygą, skirtą gimnazijoms, tarp pasaulinio masto rašytojų. Pradedu tikėti, kad ką Dievas nori nubausti, tam pirmiausia atima protą.

"Geresnės ateities tiek vyresniesiems, tiek ir jaunimui nesimato. Gerb. p. Adamkus irgi pašiurpęs dėl mūsų ateities. Gaila, kad jis negali dalyvauti Lietuvos politiniame gyvenime. Tai, be abejo, labai energingas žmogus, galintis daug ką padaryti. Keista, bet labai maža žinių apie jo nuveiktus darbus, jo nuopelnus. Atrodo, kad ir dešinieji

VASAROS STOVYKLA LIETUVOJE

JAV LB Švietimo taryba gavo kvietimą iš Lietuvos vyriausybės Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento vadovo Audrio Antanaičio, siūlantį, kaip ir ankstesniais metais, JAV lietuvių jaunimą praleisti vasaros atostogas "ATGAJOS" stovykloje.

Stovykla veiks nuo liepos 15 iki rugpjūčio 4 d. Klaipėdoje, Giruliuose (prie Baltijos jūros kranto). Stovyklautojų amžius – nuo 10 iki 17 metų. Programoje numatytos ekskursijos po Že-

maitiją, pajūrį, viktorinos, šventės, žaidimai. Svarbiausias stovyklos tikslas – supažindinti jaunimą su istorine Tėvyne, pamokyti lietuvių kalbos. Kaina vienam vaikui – 250 JAV dolerių.

Vykstantiems į stovyklą būtina turėti sveikatos pažymėjimą. Norintieji ilsėtis "ATGAJOS" stovykloje turi užsiregistruoti JAV LB Švietimo taryboje pas Reginą Kučienę: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL. 60441-8680. Tel. ir faksas: (708) 301-6410.

ČIKAGOS "LITUANICA" – TRISKART NUGALĖTOJA

Edvardas Šulaitis

Gegužės 17-19 dienomis Čikagos vakariniame Wheaton priemiestyje įvykusi 46-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių krepšinio varžybose ASK "Lituanica" laimėjo tris pirmąsias vietas iš keturių galimų. "Lituanica" meisterių vardai atiteko vyrų A ir B klasėse bei moterų grupėje. Tik jaunių A klasėje nugalėtojų medaliais pasipuošė Detroito LSK "Kovo" jaunieji krepšininkai.

Čia buvo susirinkusių 23 komandos su beveik 250 žaidėjų. "Lituanica" šiose varžybose turėjo daugiausia komandų – net šešias.

Daugiausia dėmesio susilaukė stipriausioji grupė – vyrų A klasė, kur finale čikagiečiams teko išmėginti jėgas su Kanados Toronto miesto "Aušros" klubo krepšininkais. Torontiečiai pirmavo visą pirmąjį kėlinį ir jį baigė 29-22 savo naudai. Bet po pertraukos vaizdas pasikeitė: "Lituanicos" vyrai buvo aktyvesni. Savo ankstesnę formą demonstravo komandos veteranas Alius Baris, o taip pat ir Valparaiso universitete studijuojantis ir žaidžiantis aukštaūgis iš Lietuvos – Antanas Vilčinskis. Likus žaisti 8 minutėms, rezultatas jau buvo lygus: 43-43. Nuo tada jau visą laiką pirmavo čikagiečiai, nors ir labai kuklia persvara. Tik pačioje rungtynių pabaigoje "Lituanica" atsiplėšė ir laimėjo 66-59.

Labai dramatiškos buvo vyrų B klasės finalinės rungtynės, kuriose čikagiečiai kovojo prieš Clevelando "Žaibą". Pasibaigus įprastiniam rungtynių laikui, rezultatas buvo: 63-63. Po pirmojo pratęsimo vėl buvo lygu: 73-73. Nieko nepagelbėjo ir antrasis pratęsimas, rodęs: 77-77. Tik dar vienos papildomos 5 minutės leido "Li-

tuanicai" pasiekti pergalę: 87-84.

Be Bariaus ir Vilčinsko laimėtojų komandoje prie pergalės nemaža prisidėjo J.Abramavičius, J.Falkner, A.Jonynas, D.Siliūnas, P.Stukas, T.Wojcek.

Rungtynėse dėl trečios vietos New Yorko LAK įveikė Detroito "Kovą" – 79-72.

Gana gyvas ir permainingas buvo jaunių A klasės (19 metų ir jaunesnių) finalas, suvedęs "Lituanicą" su Detroito "Kovo" jaunaisiais. Čia žiūrovai galėjo pamatyti tikrai aukštos klasės jaunųjų krepšininkų pasirodymą, kurį laimėjo detroitiečiai: 60-55.

Moterų grupėje "Lituanicos" atstovės (visos žaidėjos – neseniai atvykusios iš Lietuvos) įveikė viešniais iš Kanados – Hamiltono "Ko-vą" 55-42.

Beje, vyrų B klasėje varžėsi "Čikagos Krantas", kurį taip pat sudarė naujieji ateiviai iš Lietuvos. Jie, nors ir neseniai susiorganizavę, rungtyniavo neblogai ir iš 10 komandų užėmė šeštąją vietą. Tačiau savo entuziazmu jie viršijo ir čempionus.

Į žaidynes buvo atvykęs Lietuvos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza, anksčiau Čikagoje žinomas kaip geras stalo tenisininkas. Jis pasveikino žiūrovus bei sportininkus ir įteikė laimėtojams taures.

Šioms sporto varžyboms buvo išleistas ir nemažas leidinys, kuriame atsispausdino ir ankstesnės 45 Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės. Čia įdėtas Ed. Šulaičio rašinys iš šių žaidynių istorijos, paskelbti visi laimėtojai vyrų A ir B klasėse bei jaunių A klasėje nuo pat žaidynių pradžios 1951 m. Toronte.

Čikagos ASK "Lituanica" su treneriu Rimu Dirvoniui. Ed. Šulaičio nuotrauka

"Kranto" komanda su savo sirgaliais – "naujosios bangos" atstovai. Ed.Šulaičio nuotrauka

RUOŠIAMĖS JUBILIEJINEI DEŠIMTAJAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

1996 m. liepos mėn. 6 d., 1 val. p.p.
Rosemont Horizon, Rosemont IL

Mugė ir Meno Paroda

liepos mėn. 4-6 d.

v.r.

Hyatt Regency O'Hare

Susipažinimo Vakaras

liepos mėn. 5 d., 8 v.v.

Navy Pier

Pokylis

liepos 6 d., 7 v.v.

Hyatt Regency O'Hare

Padėkos Mišios

liepos 7 d., 10:30

Marquette Parko ir
Tėviškės Parapijoje

Krepšinio Rungtynės tarp Lietuvos ir Kroatijos olimpinė komandų

liepos mėn. 7 d., 1 p.p. – Rosemont Horizon

Bilietai per Ticketmaster (312) 559-1212

Pošventinis Koncertas

liepos mėn. 9 d., 7 v.v.

Jaunimo Centre

Informacija: 2715 W. 71st St., Chicago, IL 60629
(312) 737-9504 Fax.: (312) 436-6909

ŠOKIŲ ŠVENTĖ ŽADA DAUG DŽIAUGSMO

Aurelija M. Balašaitienė

Iš paskutiniųjų Dešimtųjų Tautinių Šokių šventės organizacinio komiteto pranešimų aiškėja, kad tai bus nepaprastai puikiai suplanuotas renginys. Jame dalyvaus 49 grupės su 1776 šokėjais. Greta šokėjų iš JAV ir Kanados matysime tris grupes iš Pietų Amerikos. Tai Argentinos "Inkaras" ir "Šaltinis" bei Brazilijos "Nemunas". Iš Lietuvos atvyksta Panevėžio "Grandinė" ir Klaipėdos "Vėtrungė". Kiekviena iš užsienio atvykstanti grupė pareikalaus apie 11-15 tūkstančių dolerių. Priskaičiuojant išlaidas už maistą ir nakvybę, bendra suma gali viršyti \$80,000. Todėl labai laukiame mecenatų ir aukotojų. Prašome nevēluoti, nes pavėlavusiųjų nebespės įrašyti į šventės leidinį.

Organizatoriai rengia šventinę mugę, nemaža parodų ir kitų kultūrinių renginių. Todėl šventės dalyviai ir žiūrovai galės įdomiai praleisti laiką, geriau pažinti lietuvių tapytojus, skulptorius, tautodailininkus. Viena paroda vyks Hyatt Regency viešbutyje. Jim Thompson Illinois centro patalpose bus "lietuviško veido parodomoji paroda". Nėra abejonės, kad tai bus tikrai linksmas susipažinimo vakaras, kuriame pakaitomis gros du orkestrai, stengdamiesi įtikti įvairių kartų šokėjams. Bus loterija. Gandonešiai tvirtina, kad bus net ir fejerverkai. Žodžiu, ne tik šventė, bet ir kiti ją lydintys renginiai žada būti įdomūs, turiningi ir patrauklūs.

Viešbučiuose jau už-

sakyta daugiau kaip 500 kambarių. Paskubėkite juos užsisakyti telefonu: (708) 696-1234. Užsakymus pateikite ne vėliau, kaip iki 7 val. vakaro.

Šventinio leidinio redaktoriai skundžiasi, kad dar trūksta kai kurių grupių aprašymų ir bent dešimties jų nuotraukų. Visi šokėjai yra apdrausti. Šokėjai, sulaukę 21 metų amžiaus, patys pasirašo "release forms", o jaunesnieji privalo gauti tėvų parašus. Be šių dokumentų šokti šventės programoje nebus leidžiama.

Jaunoms šeimoms, atvykstančioms su mažais vaikais, numatytos specialios paslaugos. Hyatt Regency O'Hare viešbutyje bus galima

pasisamdyti kvalifikuotas aukles.

Dar kartą primename, kad aukas ir čekius už bilietus galima siųsti šiuo adresu: X Lithuanian Folk Dance Festival, 2715 West 71st St. Chicago IL, 60629.

SPORTINIAI MARŠKINIAI (T-SHIRTS)
IR KREPŠINIO KAMUOLIAI PAGAMINTI
LIETUVOS KREPŠINIO KOMANDOS LEIDIMU (LICENSE),
PADETI LIETUVOS SPORTO VEIKLAI IR
1996m. OLIMPIADOJE, ATLANTA, GEORGIA

MARŠKINIAI: MARGI (TIE-DYED) - XL L M \$25.00

JUODI AR BALTI - XL L M \$20.00
(XXL PRIDETI \$3.00)

KREPŠINIO KAMUOLYS: TRISPALVIS, SU KOMANDOS
EMBLEMA IR ŠARŪNO MARČIULIONIO PARĄŠU \$25.00
PERSIUNTIMAS (U.S.A.) VELTUI

UŽSAKYMUS SU ČEKIU AR PAŠTO PERLAIDA SIŪSTI:
RBBMC / R.B. BUTKUS
60 E. 212 ST.
EUCLID, OHIO 44123-1061
(216) 732-8250

VARDAS / PAVARDĖ: _____

ADRESAS: _____

TELEFONAS: _____

TRISDEŠIMT KETVIRTASIS "Dirvos" novelės Konkursas

DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korpl Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1996 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

CLEVELANDE ir apylinkėse

PENSININKŲ ŽINIOS

Pensininkų klubo narių suėjimas – pietūs bus birželio 6 dieną Lietuvių namų viršutinėje salėje. Pradžia 2:00 v.p.p. Laukiame visų narių ir tikimės, kad kiekvienas narys atsives svečią bei naują pensininką arba pensininkę.

Šiame suėjime prisiminsime 1941 metų birželio 14–18 dienomis nukankintus bei ištremtus į Sibirą mūsų tautos sūnus ir dukras. Komunistų partijos įsakymu daugiau kaip 35,000 žmonių buvo suimti. Per kelias dienas jie buvo sukimšti į gyvulinis vagonus ir išvežti mirčiai.

Kaip paprastai, turėsite progos dalyvauti loterijoje, kurios pelnas skiriamas Jėzuitų gimnazijai Lietuvoje paremti. Taip pat kiekvienas dalyvis turės galimybę laimėti "Door Price".

Birželio mėnesį gimtadienius švenčia šie mūsų klubo nariai:

Leokadija Baliene, Regina Čiuberkienė, Adolfas Luža, Povilas Pečiulaitis, Vladas Petukauskas, Aleksandra Razgaitienė, Marion Riegel, Stella Sankalaitė, Jonas Velička ir Janina Vėlyvienė. Visoms ir visiems linkime geros sveikatos.

Sveikiname visus Antanus, Akvalinas, Adolfus, Zenonus, Jonus, Petrus ir Povilus vardinių dienos proga, ir jiems linkime geros sveikatos.

Liepos 21 dieną rengiama pensininkų klubo narių gegužinė. Jos vietą ir laiką paskelbsime vėliau. Prašome narių, kurie yra paskyrę dovanas loterijai, pristatyti jas p. Norai Čėčienci per birželio mėnesio suėjimą.

Jonas KAZLAUSKAS

RENGINIAI

SKELBIMAI

REKLAMOS

RENGINIŲ KALENDORIUS

• BIRŽELIO 16 d. sekmadienį – Tragiškų birželio mėnesio įvykių minėjimas. Rengia Clevelando Baltų komitetas.

• BIRŽELIO 23 d. sekmadienį, 12:30 – Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje įvyks "Grandinėls" koncertas, kurį globoja Clevelando apylinkės bendruomenė.

• LIEPOS 14 d. – Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia – 11:30 v.r. Šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS 21-ąją – Pensininkų GEGUŽINĖ!

• RUGPJUČIO 4 d. "DIRVOS" ir "VILTIES" draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

• RUGPJUČIO 11 d., sekmadienį, 12-tą val. p.p., LVS-gos "Ramovė" Clevelando skyrius ir LŠS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland parke, 17815 Canterbury Rd.

• RUGPJUČIO 17 d. 6:00 v.v. – Lietuvių Kultūrinių Darželių vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH.

• RUGPJUČIO 18 d. nuo 12 val. ryto iki 6 val. vakaro Lietuvių namų salėje vyks Cle-

veland'o Lietuvių klubo gegužinė.

• RUGSĖJO 15 d., Skautininkų draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos Balašaitienės knygų pristatymas.

• RUGSĖJO 28 d., šeštadienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o Baltų komitetas.

• SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALFo centro valdybos direktorių suvažiavimas Clevelande. Rengia Clevelando skyrius.

• LAPKRIČIO 9 d. Dievo Motinos parapijos choro rudens balius, 7 v.v.

• LAPKRIČIO 16 d. "Lietuvių Dienos" – koncertuoja ansamblis "LIETUVA". Rengia LB.

• LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

• LAPKRIČIO 23 d. – šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kučios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

OHIO
IVYKIAI

SENOLIŲ ŠVENTĖ.

Jeigu esate ne jaunesnis kaip 55 metų amžiaus, tai birželio 14 d., penktadienį galite nemokamai aplankyti Cleveland'o Metroparkų zoologijos sodą. Bilietai į Rain Forest (džiunglių pastatą) – jums bus pigesni, negu kitiems lankytojams. Matysite žvėrių atliekamas programas, klausysitės Billy Lang prezidentinio orkestro muzikos, galėsite net pašokti.

TĖVO DIENAI. Birželio 16 d. Cleveland'o Metroparkų zoologijos sode nuo 9 val. ryto iki 6 val. p.p. – tėvams įėjimas – nemokamas. Norintiems aplankyti Džiunglių pastatą daroma nuolaida.

VASAROS KONCERTAI. Nuo birželio 4 d. kiekvieną antradienį, 7 val. vakaro Mentor miesto parke – nemokami koncertai. Civic Center Park Amphitheater.

Nuo birželio 14 iki liepos 26 d. kiekvieną penktadienį Fairlawn / White Mountain Ice Cream vasaros koncertai. Bicentennial Park, 3486 S. Smith Rd., Fairlawn. Tel. (330) 668-9500.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS. Birželio 28-30 dienomis Medic Drug Cleveland Grand Prix automobilių lenktynės Burke Lakefront aerodrome. Tel. (216) 781-3500.

Gerardas JUŠKĖNAS

Wanted
Brown & Sharpe
screw machinist must have 10 year experience and be willing to work 15-20 hours per week.
Retirees welcome
Respost to:
Testo Manufacturing Co.
(216) 621-9435

SKAITYKITE
IR
PLATINKITE
"DIRVĄ"

"DIRVOS" PRENUMERATOS VAJUS PRASIDĖJO!

Laukiame Jūsų!

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235th STREET DOUGLSTON, NEW YORK 11363

TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Grupėmis ir pavieniai
pigiausios kelionės šią vasarą į

LIETUVĄ

14 dienų Grand Tour of Lithuania	\$2,144
9 dienų Lithuanian Economy Tour	1,499
10 dienų Baltic Capital Tour	2,099

ir kitos

Galima užsakyti kelionę, viešbučius ir t.t. arba vien tik skrydžius mažesnėmis kainomis iš visų JAV miestų.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

DIRVA

ŠVENČIŲ AIDAI

Clevelandiečiai A.M. Balašaitienė ir A. Kavaliūnas su "Leliumų" choristais. V. Bacevičiaus nuotrauka

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Pinigai pervedami doleriais.
Sutvarkomi palikimai.
Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -
Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

60 metų vedybinio gyvenimo Sukaktis

Zigmas J. ir Marta D. Strazdai šiais metais gegužės 3-ąją atšventė 60 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta šventė įvyko sūnų Arūno ir Voldemaro rūpesčiu Voldemaro namuose. Iš giminių dalyvavo tik Meta ir Kristupas Kikučiai.

Strazdų šeima per tuos 60 metų gražiai išaugo: du sūnūs – Arunas ir Voldemaras, 7 anūkai ir 5 proanūkiai. Taigi iš viso net 14! Dėl Zigmo Strazdo sirguliavimo ši šventė negalėjo būti didesnė ir ilgesnė, dalyvaujant draugams ir pažistamiems, kaip buvo numatyta. Gauta gražių sveikinimų. Ypač įdomus sveikinimas iš Prezidento Clintono ir prezidentienės – iš Baltųjų Rūmų Washingtono. Strazdai nuo 1976 metų pastoviai gyvena Floridoje, savo gražiamo name.

Pagerbiant kompozitorių Jeronimą Kačinską. Dalios Šilienės nuotraukoje iš kairės: H. Čiapas, S. Cibas, prof. J. Kačinskas, E. Kačinskienė, kun. A. Kontautas

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

ATPIGINTI SKRYDŽIAI IKI BIRŽELIO 5 DIENOS

New York – Vilnius ir atgal \$650.00

Atstovaujame FINNAIR, SAS, ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

RITA STAŠKUTĖ

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000